

**KGORO YA THUTO YA GAUTENG**

**TLHAHLOBO TŠA MAREMATLOU**

**SEPEDI LELEME LA TLALELETŠO  
MAEMO A GO LEKANELA  
(Lephephe la Boraro)**

**POSSIBLE ANSWERS OCT / NOV 2006**

---

---

**KAROLO YA A  
TAODIŠO  
POTŠIŠO**

**MOKGWA WA GO LEKOLA TAODIŠO – NGWALWA: LELEME LA BOBEDI: SG**

<b>KELO YA TEKOLO (40)</b>	<b>KGATO YA 4 (LEVEL) 70 – 100%</b>	<b>KGATO YA 3 (LEVEL) 50 – 69%</b>	<b>KGATO YA 2 (LEVEL) 40 – 49%</b>	<b>KGATO YA 1 (LEVEL) 39%</b>
	Moithuti o fihleletše ditekolo ka botlalo.	Moithuti o fihleletše bontši bja ditekolo.	Moithuti o fihleletše tše dingwe tša ditekolo	Moithuti o paletšwe ke go fihlelela bontši bja ditekolo.
<b>A. DITENG [15]</b>	<b>15-12</b>	<b>10-8</b>	<b>6-4</b>	<b>0-3</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Peakanyo: Matseno mafelelo</li> <li>• Maitemogelo a go akanya le go bopa dikgopolo tše diswa ka go sekaseka taba.</li> <li>• Molaetša wa maleba.</li> </ul>	Matseno a a gogago mahlo a mmadi, mafelelo a tliša bofeb bja kanego bjo bo kgotsofatšago. Molaetša wa maleba go ya ka hlogo.	Matseno le mafelelo tše di loketšego modiro. Tšhekatsheko ya hlogo e laetša tše dingwe tša boikgopolelo. Go na le moo go felago go eba le ditaba tša go kgahliša. Bontši bja ditlamorago di tšweleditšwe.	Matseno ao a se nago maatlakgogedi, mafelelo ao a fokolago. Maitekelo a boikgopolelo, eupša hlogo e sekasekilwe kamokgwa wa bošaedi.	Ga go na matseno le mafelelo. Ga go na boikgopolelo le boitemogelo bja tša bophelo ka kakaretšo. Dikgopolo ke tše di lego phaphi le hlogo ya taba.
<b>B. TLHAMO LE PEAKANYO (15)</b>	<b>15-12</b>	<b>10-8</b>	<b>6-4</b>	<b>0-3</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ditemana.</li> <li>• Tšweletšo/kgodišo ya hlogo</li> <li>• Nyalelano ya ditemana</li> <li>• Lebelo la kanego</li> <li>• Tatelano ya ditiragalo.</li> </ul>	Ditemana tše di hlamilwego ka bokgoni. Tatelano ya ditiragalo tša tlhaologanyao. Ditiragalo di agwa go tšwa sehloweng.	Ditemana tše di lekanetšego, hlogo e sekasekilwe ka tatelano, le nyalelano ya maleba.	Maitekelo a ditemana, eupša go na le tlhaelelo ya nyalano magareng a ditemana, kgodišo ya hlogo ga se ye e kgotsofatšago.	Ga go na ditemana. Ditemana ga di nyalelane go godiša hlogo. Go tloga go timetša. Morero wa taodišo ga se o fihlelelwe.

<b>C. SETAELE LE POLELO</b>	<b>10-8</b>	<b>6-7</b>	<b>3-5</b>	<b>1-2</b>
<b>[10]</b> - Rejistara, segalo, tlhamo ya mafoko, mopeleto, maswaodikga, tšhomišo ya polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di tlogago di lebane sengwalwa. Nyalelano ya mehuta ya mafoko. Polelo ye e hlwekilego ya go hloka diphošo polelo.	Mafoko a a feleletšego ao bontši bja ona go šomišitšego polelo ya maleba, maswaodikga le mopeleto. Go šomitšitšwe mehuta ya mafoko gabotse.	Go ralala le mafoko ao a sa felelago. Diphošo tše mmalwa tša polelo, mopeleto le maswaodikga.	Tlhamo ya mafoko, mopeleto, polelo le maswaodikga tše di fokolago.

KAROLO YA B  
DINGWALWANA  
POTŠIŠO 2.1

## 2.1

## LENGWALO LA SEGWERA

<p><b>SEBOPEGO</b></p> <p>1. Atrese ya mongwadi le letšatši di ngwalwe gabotse (Khoneng ya letsogo la go ja godingwana). Ga go šomišwe maswaodikga. Letšatšiko le ngwalwa ka mantšu, Mohlala: 3 Matšhe 2004</p> <p>2. Madume: Leina la mogwera fela/ Sereto sa gagwe Ga go šomišwe maswaodikga Madume a ngwalwa ka letsogong la ngele mothaladi o tee ka fase ga aterese.</p> <p>3. Mafelelo/ Bofelo go šomišwa tlhakakgolo ya mathomo, gomme bofelo bja laetša segwera magareng a mongwadi le mongwalelwa. O šomiša leina la gago wena mongwadi/ Sereto sa gago ga o šomiše sefane.</p>	<p><b>MEPUTSO:</b> [5]</p> <p>[2]</p> <p>[1]</p> <p>[2]</p>
<p><b>DITENG</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- O se fapoge tabeng ye o swanetšego go ngwala ka yona.</li> <li>- Diteng e be tse di kgahlišago.</li> <li>- Go laetšwe kwešišo ya seo go ngwalwago ka sona.</li> <li>- Morero wa lengwalo o fihlelelwe.</li> </ul>	<p><b>MEPUTSO:</b> [10]</p>
<p><b>SETAELE LE POLELO</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Temana ye nngwe le ye nngwe e hloše ditaba tša yona.</li> <li>- Mafoko a be a a hlamilwego gabotse le tšhomišo ya maleba ya maswaodikga.</li> <li>- Mopeleto le tlotontšu e be tša maleba.</li> <li>- Segab e be sa maleba se se laetšago segwera/kwelobohloko/ go kgothaletša/ go nyama/ go thaba kudu bj. bj.</li> </ul>	<p><b>MEPUTSO:</b> [5]</p>
<b>PALOMOKA: MOPUTSO = [20]</b>	

## 2.2

<b>LENANEOTHERO</b>				
<b>MOKGWA WA TEKOLO [20]</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 4</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 3</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 2</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 1</b>
	Moithuti o fihleletše ditekolo ka botlalo.	Moithuti o fihleletše bontši bja ditekolo.	Moithuti o fihleletše tše dingwe tša ditekolo.	Moithuti o paletšwe ke go fihlelela ditekolo go felelela.
<b>A. SEPOPEGO [6]</b>	<b>6</b>	<b>4-5</b>	<b>2-3</b>	<b>1</b>
- Sebopego sa maleba le botelele bjo bo lekanetšego go ya ka mohuta wa sengwalwana.	Sebopego se se phethagetšego sa sengwalwana. Botelele bjo bo lekanetšego	Sebopego se sebotse sa sengwalwana. Botelele bjo bo amogelwago.	Sebopego se se hlaotšwego sa sengwalwa.	Ga go a latelwa sebopego sa sengwalwa. Sengwalwase setelele kudu/ se sekopana kudu.
<b>B. DITENG [4]</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
- Momarelo ya hlogo.	Hlogo ye e hlaositšwego ka botlalo le maleba. Bokgoni bja go tšweleša morero.	Hlogo ye e hlaositšwego ka bophara. O tšweleditše morero.	Hlogo ye e hlaositšwego, eupša o paletšwe ke go tšweletša morero. O bušeletša gantši. O dikologa seolo.	Hlogo ye e hlaositšwego gannyane, moithuti ga se a atlega go tšweletša morero. Diteng ga se tša maleba.
<b>C. SETAELE LE POLELO [10]</b>	<b>10-8</b>	<b>6-7</b>	<b>3-5</b>	<b>1-2</b>
- Rejistara, segalo, tlhamo ya mafoko, mopeleto maswaodikga, tšhomišo ya polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di tlogago di lebane le sengwalwana. Nyalelano ya mehuta ya mafoko. Polelo ye e hlwekilego ya go hloka dipošo tša polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di laolegago. Mafoko a a feleletšego ao bontši bja ona go šomišitšwego polelo ya maleba, maswaodikga le mopeleto. Go šomišitšwe mehuta ya mafoko gabotse.	Gannyane go hlaotšwe sebopego le segalo. Go ralala le mafoko ao a sa felelago. Dipošo tše mmalwa tša polelo, mopeleto le maswaodikga.	Sebopego le segalo tše di sego tša maleba. Tlhamo ya mafoko, mopeleto, polelo le maswaodikga tše di fokolago.

PALOMOKA: [20]

2.3

## KARATA YA TALETŠO

MOKGAWA WA TEKOLO [20]	KGATO YA (LEVEL) 4	KGATO YA (LEVEL) 3	KGATO YA (LEVEL) 2	KGATO YA (LEVEL) 1
	Moithuti o fihleletše ditekolo ka botlalo.	Moithuti o fihleletše bontši bja ditekolo.	Moithuti o fihleletše tše dingwe tša ditekolo.	Moithuti o paletšwe ke go fihlelela ditekolo go felelela.
<b>A. SEPOPEGO [6]</b>	<b>6</b>	<b>4-5</b>	<b>2-3</b>	<b>1</b>
- Sebopego sa maleba le botelele bjo bo lekanetšego go ya ka mohuta wa sengwalwana.	Sebopego se se phethagetšego sa sengwalwana. Botelele bjo bo lekanetšego	Sebopego se sebotse sa sengwalwana. Botelele bjo bo amogelwago.	Sebopego se se hlaotšwego sa sengwalwa.	Ga go a latelwa sebopego sa sengwalwa. Sengwalwase setelele kudu/ se sekopana kudu.
<b>B. DITENG [4]</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
- Momarelo ya hlogo.	Hlogo ye e hlošitšwego ka botlalo le maleba. Bokgoni bja go tšweleša morero.	Hlogo ye e hlošitšwego ka bophara. O tšweleditše morero.	Hlogo ye e hlošitšwego, eupša o palešwe ke go tšweletša morero. O bušeletša gantši. O dikologa seolo.	Hlogo ye e hlošitšwego gannyane, moithuti ga se a atlega go tšweletša morero. Diteng ga se tša maleba.
<b>C. SETAELE LE POLELO [10]</b>	<b>10-8</b>	<b>6-7</b>	<b>3-5</b>	<b>1-2</b>
- Rejistara, segalo, tlhamo ya mafoko, mopeleto maswaodikga, tšhomišo ya polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di tlogago di lebane le sengwalwana. Nyalelano ya mehuta ya mafoko. Polelo ye e hlwekilego ya go hloka dipošo tša polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di laolegago. Mafoko a a feleletšego ao bontši bja ona go šomišitšwego polelo ya maleba, maswaodikga le mopeleto. Go šomišitšwe mehuta ya mafoko gabotse.	Gannyane go hlaotšwe sebopego le segalo. Go ralala le mafoko ao a sa felelago. Dipošo tše mmalwa tša polelo, mopeleto le maswaodikga.	Sebopego le segalo tše di sego tša maleba. Tlhamo ya mafoko, mopeleto, polelo le maswaodikga tše di fokolago.
<b>PALOMOKA: [20]</b>				

**KAROLO YA C  
DINGWALWANA**

**POTŠIŠO 3**

3.1

**METSOTSO**

<b>MOKGWA WA TEKOLO [20]</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 4</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 3</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 2</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 1</b>
	Moithuti o fihleletše ditekolo ka botlalo.	Moithuti o fihleletše bontši bja ditekolo.	Moithuti o fihleletše tše dingwe tša ditekolo.	Moithuti o paletšwe ke go fihlelela ditekolo go felelela.
<b>A. SEPOPEGO [6]</b>	<b>6</b>	<b>4-5</b>	<b>2-3</b>	<b>1</b>
- Sebopego sa maleba le botelele bjo bo lekanetšego go ya ka mohuta wa sengwalwana.	Sebopego se se phethagetšego sa sengwalwana. Botelele bjo bo lekanetšego	Sebopego se sebotse sa sengwalwana. Botelele bjo bo amogelwago.	Sebopego se se hlaotšwego sa sengwalwa.	Ga go a latelwa sebopego sa sengwalwa. Sengwalwase setelele kudu/ se sekopana kudu.
<b>B. DITENG [4]</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
- Momarelo ya hlogo.	Hlogo ye e hlalošitšwego ka botlalo le maleba. Bokgoni bja go tšweleša morero.	Hlogo ye e hlalošitšwego ka bophara. O tšweleditše morero.	Hlogo ye e hlalošitšwego, eupša o palešwe ke go tšweletša morero. O bušetša gantši. O dikologa seolo.	Hlogo ye e hlalošitšwego gannyane, moithuti ga se a atlega go tšweletša morero. Diteng ga se tša maleba.
<b>C. SETAELE LE POLELO [10]</b>	<b>10-8</b>	<b>6-7</b>	<b>3-5</b>	<b>1-2</b>
- Rejistara, segalo, tlhamo ya mafoko, mopeleto maswaodikga, tšhomišo ya polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di tlogago di lebane le sengwalwana. Nyalelano ya mehuta ya mafoko. Polelo ye e hlwekilego ya go hloka dipošo tša polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di laolegago. Mafoko a a feleletšego ao bontši bja ona go šomišitšwego polelo ya maleba, maswaodikga le mopeleto. Go šomišitšwe mehuta ya mafoko gabotse.	Gannyane go hlaotšwe sebopego le segalo. Go ralala le mafoko ao a sa felelago. Dipošo tše mmalwa tša polelo, mopeleto le maswaodikga.	Sebopego le segalo tše di sego tša maleba. Tlhamo ya mafoko, mopeleto, polelo le maswaodikga tše di fokolago.
<b>PALOMOKA: [20]</b>				

## 3.2

<b>SEHLABELAMOKGOŠI (ADVERTISEMENT)</b>				
<b>MOKGWA WA TEKOLO [20]</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 4</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 3</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 2</b>	<b>KGATO YA (LEVEL) 1</b>
	Moithuti o fihleletše ditekolo ka botlalo.	Moithuti o fihleletše bontši bja ditekolo.	Moithuti o fihleletše tše dingwe tša ditekolo.	Moithuti o paletšwe ke go fihlelela ditekolo go felelela.
<b>A. SEPOPEGO [6]</b>	<b>6</b>	<b>4-5</b>	<b>2-3</b>	<b>1</b>
- Sebopego sa maleba le botelele bjo bo lekanetšego go ya ka mohuta wa sengwalwana.	Sebopego se se phethagetšego sa sengwalwana. Botelele bjo bo lekanetšego.	Sebopego se sebotse sa sengwalwana. Botelele bjo bo amogelwago.	Sebopego se se hlaotšwego sa sengwalwa.	Ga go a latelwa sebopego sa sengwalwa. Sengwalwase setelele kudu/ se sekopana kudu.
<b>B. DITENG – [4]</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
- Momarelo ya hlogo	Hlogo ye e hlalošitšwego ka botlalo le maleba. Bokgoni bja go tšweletša morero	Hlogo ye e hlalošitšwego ka bophara. O tšweleditše morero	Hlogo ye e hlalošitšwego. eupša o paletšwe ke go tšweletša morero O bušetša gantši O dikologa seolo	Hlogo ye e hlalošitšwego gannyane, moithuti ga se a atlega go tšweletša morero. Diteng ga se tša maleba.
<b>C. SETAELE LE POLELO [10]</b>	<b>10 – 8</b>	<b>6 – 7</b>	<b>3 – 5</b>	<b>1 – 2</b>
- Rejistara, segalo, tlhamo ya mafoko, mopeleto, maswadikga, tšhomišo ya polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di tlogago di lebane le sengwalwana. Nyalelano ya mehuta ya mafoko. Polelo ye e hlwekilego ya go hloka dipošo tša polelo.	Tlhamo ya mafoko le segalo tše di laolegago. Mafoko a a feleletšego ao bontši bja ona go šomišitšwego polelo ya maleba, maswaodikga le mopeleto. Go šomišitšwe mehuta ya mafoko gabotse.	Gannyane go hlaotšwe sebopego le segalo. Go ralala le mafoko ao a sa felelago. Dipošo tše mmalwa tša polelo, mopeleto le maswaodikga.	Sebopego le segalo tše di sego tša maleba. Tlhamo ya mafoko, mopeleto, polelo le maswaodikga tše di fokolago.

PALOMOKA: [20]



3.3

<b>PUKUTŠATŠI</b>
-------------------

<b>KELO YA TEKOLO</b>
-----------------------

<b>SEBOPEGO:</b>	<b>[4]</b>
------------------	------------

- Mogwera taeri, Letšatši.
- E ngwalwa ka motho wa pele. Nna/Ke.

<b>DITENG:</b>	<b>[12]</b>
----------------	-------------

- Maitshwaro a gago go tiragalo/batho.
- Ditiro ka moka tše di kgonegago le tše di sa kgodišego. Go tlišwe tša nnete.
- Go hlokomedišišwe ditaba ka botlalo. (pukutšatši e ngwalwa letšatši ka letšatši, ke ka moo diteng di lego bohlokwa).

<b>SETAELE:</b>	<b>[4]</b>
-----------------	------------

- Ditemana e be tše kopana, e be ye tee.
- Matseno a matelele, temana ye nngwe le ye nngwe e be le moko wa yona.
- Mafoko a tlangwe gabotse. Maswaodikga a šomišwe ka tsela ya maleba.
- Mopeleto e be wa maleba.
- Segab e be se se lebanego: (Go be le tshegišo, kgahlego, tshekatsheko le mafolofolo goba phišego tša maleba).

<b>PALOMOKA YA MEPUTSO:</b>	<b>[20]</b>
-----------------------------	-------------